

Natuurtoets

“Emmastraat, Groot-Ammers ”

Gemeente Molenwaard

- Actualisatie m.b.t. de Wet natuurbescherming

Rapport

01/292 AFO Advisering & Onderzoek

Titel en subtitel

Natuurtoets

"Emmastraat, Groot-Ammers "

Gemeente Molenwaard

Actualisatie m.b.t. de Wet natuurbescherming

Auteur(s)

drs. A. H. Swaan

Opdrachtnemer

AFO Advisering & Flora- en faunaOnderzoek

Limmerweg 46

1935 AM Egmond-Binnen

www.afo-onderzoek.nl

e-mail: info@afo-onderzoek.nl

Opdrachtgever

Aannemingsbedrijf J.A. de Jager

Groot-Ammers

Datum publicatie: juli 2017

© **AFO Advisering & Flora- en fauna Onderzoek**, 2017

Niets uit deze rapportage mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van AFO en de opdrachtgever openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, websites etc..

Natuurtoets

“Emmastraat, Groot-Ammers ”

Gemeente Molenwaard

Rapportage: A. H. Swaan

AFO Advisering & Flora - faunaOnderzoek
Rapport 01/292

Egmond-Binnen, 2017

Inhoudsopgave:

Samenvatting	3
1 INLEIDING	4
2 AANPAK & INDELING RAPPORTAGE	5
3 ONDERZOEKSGBIED: GLOBALE BESCHRIJVING	6
4 VOORGENOMEN ONTWIKKELING	7
5 WETTELIJK KADER	8
6 TOETSINGSKADER	9
6.1 GEBIEDSBESCHERMING	9
6.2 SOORTBESCHERMING	9
6.3 CONCLUSIE TOETSINGSKADER	9
7 AANWEZIGE NATUURWAARDEN	10
7.1 ALGEMEEN VELDBEZOEK (QUICKSCAN)	10
7.2 RESULTATEN VELDBEZOEK	10
7.2.1 <i>Vegetatie/flora</i>	10
7.2.2 <i>Fauna</i>	10
7.3 TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	10
7.3.1 <i>Flora</i>	10
7.3.2 <i>Fauna</i>	11
7.4 CONCLUSIE BESCHERMDE SOORTEN	11
8 EFFECTBEOORDELING	12
8.1 WET NATUURBESCHERMING	12
9 CONCLUSIE NATUURWET- EN REGELGEVING	13
9.1 WET NATUURBESCHERMING	13
10 VERVOLGSTAPPEN	14
10.1 AANVULLEND ONDERZOEK	14
10.2 MITIGERENDE EN PREVENTIEVE MAATREGELEN	14
11 LITERATUUR	15

Bijlage 1 : Foto-impressie

Samenvatting

Inleiding

- Voor een geplande bouwontwikkeling op een perceel aan de Emmastraat van Groot-Amers werd in 2008 door AFO een Natuurtoets verricht. De voorgenomen ontwikkelingen stagneerde daarna, maar recent werden deze weer opgepakt. De voorliggende rapportage is een actualisatie van de eerder verrichte Natuurtoets. Feitelijk betreft het een nieuw QuickScan onderzoek waarbij tevens direct enige aanvullend onderzoek werd verricht (visinventarisatie & inspectie bomen).
- De Natuurtoets werd uitgevoerd in opdracht van Aannemingsbedrijf J. A. de Jager.

Wet natuurbescherming

Flora

- Er werden tijdens een eenmalige inventarisatie geen beschermde soorten aangetroffen relevant in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling. Ook de verwachting is dat deze niet aanwezig zijn op de planlocatie.

Fauna

- *Vogels*
De aanwezigheid van broedvogels werd geconstateerd en verwacht. Het betreft soorten waarvan de bescherming van de nestlocaties niet jaarrond is.
- *Vleermuizen*
Het perceel wordt geschikt geacht als foerageergebied van vleermuizen. Verblijfplaatsen zijn niet aanwezig.
- *Overige soorten*
Er worden geen andere soortgroepen verwacht relevant bij de voorgenomen ontwikkeling. Bij de uitgevoerde visinventarisatie werden geen beschermde soorten aangetroffen.

Effectbeoordeling & Wet natuurbescherming

- Vogels. Overtreding van de wetnatuurbescherming zou uitsluitend kunnen plaatsvinden bij kap bomen of het bouwrijp maken van het terrein gedurende de vogelbroedtijd. Mitigerende maatregelen zijn voldoende aanwezig voor de te verwachten soorten om dit te kunnen voorkomen.
- Vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen of een te gering nadelig effect om overtreding van de Wet natuurbescherming te veroorzaken. Preventieve maatregelen ten aanzien van buitenverlichting kunnen dit mogelijke effect verder minimaliseren.
- Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk.
- Hoewel geen (beschermde)vis werd aangetroffen bij het veldonderzoek in de te dempen sloot, wordt geadviseerd om voor de werkzaamheden aan de watergangen plaatsvinden, als extra voorzorg, contact op te nemen met AFO. Er kan dan een werkwijze worden bepaald die de kans op beschadiging van vis verder verkleint.

1 Inleiding

In opdracht van Aannemingsbedrijf A.J. de Jager werd door AFO in 2008 een Natuurtoets verricht voor de voorgenomen bouw van enkele woonhuizen. De bouw van deze woningen werd uitgesteld en recentelijk weer opgepakt. Gelet op de grote tijdsperiode tussen de nu geplande ontwikkeling en destijds verrichte natuurtoets, is een actualisatie van de Natuurtoets zondermeer noodzakelijk. De Natuurtoets wordt wederom verricht voor de voorgenomen bouw van enkele woonhuizen op een deel van de in 2008 beoordeelde planlocatie.

Doel van een Natuurtoets is primair een waardering te verkrijgen van de aanwezige beschermde flora en fauna, en een beoordeling te geven van de invloed van een project op de aanwezige natuurwaarden. Dit zowel in relatie tot wet- en regelgeving van gebieds- als soortbescherming.

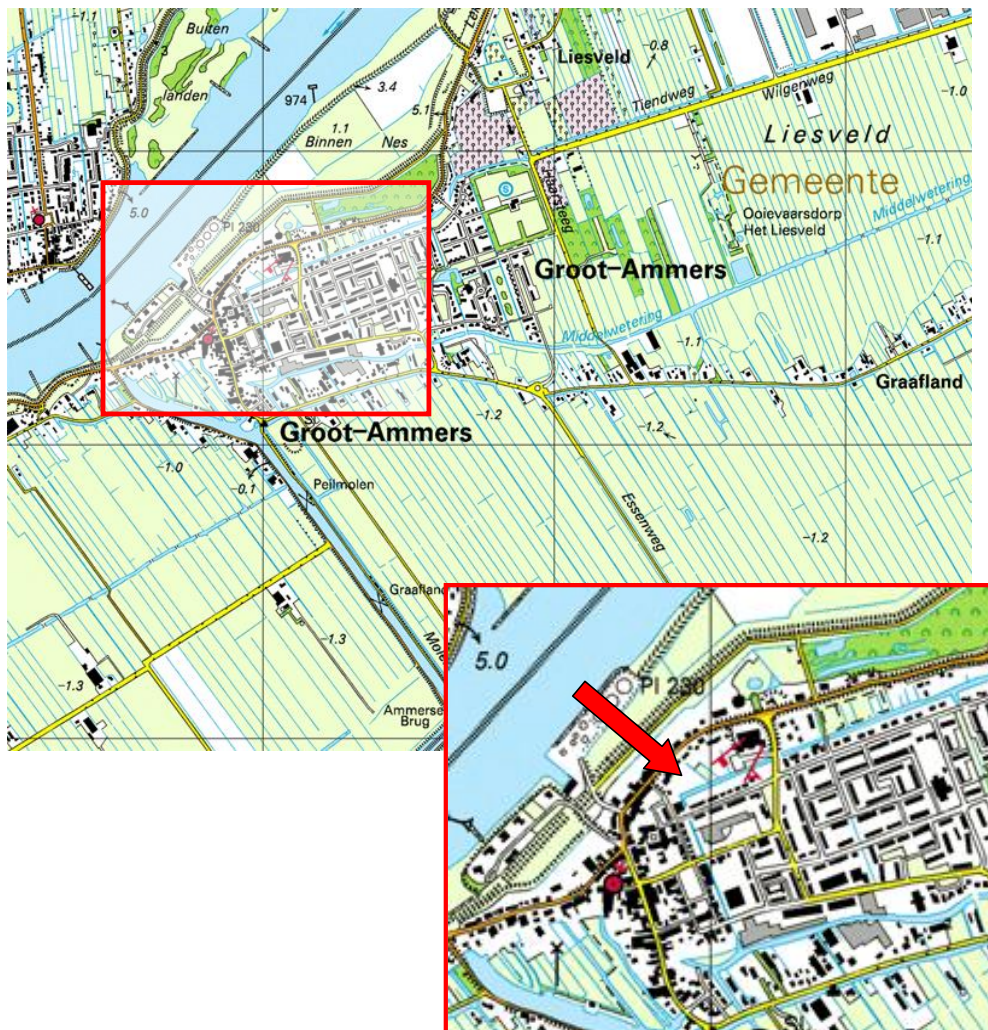
Als eerste stap wordt een QuickScan onderzoek verricht. Hierbij wordt de projectlocatie kort onderzocht en mogelijke effecten van het project op de natuurwaarde beoordeeld in het licht van de van toepassing zijnde natuurwetgeving. Op basis hiervan kan worden vastgesteld in hoeverre een project of ruimtelijke inrichting in strijd is, of mogelijk in strijd kan zijn, met de natuurwet- of regelgeving. Daarbij dient na een QuickScan onderzoek duidelijk te zijn of verdere stappen noodzakelijk zijn. Dit kan zijn een aanvullend onderzoek in het kader van de Natuurtoets, maar het kan ook betrekking hebben op het project zelf. Bijvoorbeeld op de uitvoering, het ontwerp, of de planning van activiteiten die hiermee samenhangen. Bij een Natuurtoets dient uiteindelijk ook bepaald te worden of vergunningverlening in het kader van de natuurwet- en regelgeving aan de orde is.

2 Aanpak & indeling rapportage

1. Beschrijving van het project en locatie
2. Relevante wet- en regelgeving: toetsingskader
3. Beoordeling locatie: veldbezoek situatie en aanwezige natuurwaarden
4. Effectbeoordeling
5. Conclusie met betrekking tot de Natuurwet- en regelgeving
6. Vervolgstappen

3 Onderzoeksgebied: globale beschrijving

De planlocatie ligt in het stedelijk gebied van de plaats Groot-Ammers, en maakt onderdeel uit van een onbebouwd perceel tussen de bebouwing. Groot-Ammers is een klein dorp aan de zuidoever van de Lek, de planlocatie is ca. 250 meter van deze rivier verwijderd. Aan zuid-, west-, en oostzijde van het dorp bestaat het landschap vrijwel geheel uit grasland met talrijke kavelsloten die uitmonden in enkele bredere weteringen (zie fig. 1). De planlocatie grenst aan de zuidzijde aan de Tiendwetering, een enkele meters brede watergang. Aan de overige zijden grenst het perceel aan bebouwing, de Emmastraat en/of enkele (achter)tuinen.

Figuur 1. Ligging van de planlocatie; de rode pijl binnen de inzet geeft de locatie aan. Bewerkte topografische kaart © 2017 Topografische Dienst Emmen (grid: kilometerhokken).

4 Voorgenomen ontwikkeling

Op de planlocatie worden een viertal woongebouwen geplaatst. Drie vrijstaande woningen en één twee of drie onder één kapwoningen (zie fig. 2). Het betreft dus alle laagbouw. De op het perceel bestaande doodlopende sloot, die aftakt van de aanliggende Tiendwetering, wordt gedempt en naar het westen verplaatst. De sloot op de oostgrens van het perceel wordt circa. een meter verbreed. Ter aanvulling worden waarschijnlijk nog enkele kleine en smalle inhammen gecreëerd die analoog aan de bestaande sloot haaks op de Tiendwetering staan, of wordt op de planlocatie een wetering iets verbreed.

Figuur 2 Voorgenomen ontwikkeling, waarbij de bouwlocaties voor de woonhuizen staan aangegeven. De planlocatie wordt begrensd door de witte onderbroken lijn. Bron: Verstoep architecten 2017.

5 Wettelijk kader

Mede in navolging van Europese wetgeving en richtlijnen vereist de Nederlandse wetgeving dat bij voorgenomen plannen of projecten ingrijpende schade aan beschermde planten en dieren voorkomen wordt. Alleen onder bepaalde voorwaarden kan hier een uitzondering op gemaakt worden. Met ingang van januari 2017 heeft de natuurwetgeving in Nederland wederom een verandering ondergaan, en werd zowel de natuurwetgeving die betrekking heeft op soorten als op de natuurwetgeving die betrekking heeft op gebiedsbescherming, samengevoegd in de (nieuwe) Wet natuurbescherming. De voor deze datum bestaande natuurwetgeving waaronder de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet '98, zijn hiermee komen te vervallen. Met deze verandering zijn tevens ook inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd, onder meer wat betreft de beschermingsstatus van soorten.

Bij een project of planontwikkeling dient als eerste duidelijk te worden of beschermde soorten of leefgebieden van soorten door het ten uitvoer brengen van de plannen hiervan een voor de wetgeving relevante schade kunnen ondervinden. Mocht schade optreden en ook niet te vermijden zijn, dan hoeft dit niet altijd het einde van het project te betekenen. Onder bepaalde voorwaarden kan in veel gevallen het project toch worden gerealiseerd. Mogelijk vereist dit wel enige aanpassing in de voorgenomen planontwikkeling. Het is zodoende zaak bij een project al in een vroeg stadium kennis te verkrijgen van mogelijke belemmeringen wat betreft de natuurwetgeving. Daarbij kan een aanvraag vergunning of ontheffing noodzakelijk zijn. In vrijwel alle gevallen waar op de voorhand schade aan beschermde soorten niet kan worden uitgesloten is een aantal stappen noodzakelijk:

1. Inventarisatie van de aanwezige of te verwachten natuurwaarden
2. Waardering van de aanwezige natuurwaarden
3. Inschatting en beoordeling van ecologische effecten van voorgenomen ingrepen
4. Terugkoppeling met de ontwikkelaar/opdrachtgever over de verkregen resultaten zodat bepaald kan worden welke weg verder gevolgd moet worden

Naast bescherming van individuen van soorten en hun leefmilieu zijn in Nederland bovendien waardevolle natuurgebieden aangewezen die Europese bescherming kennen in de Habitat- en Vogelrichtlijn en eveneens vallen onder de Wet natuurbescherming. Ruimtelijke ingrepen in deze gebieden worden vrijwel niet toegestaan, maar ook projecten in de nabijheid van deze gebieden dienen rekening te houden met deze wetgeving. Voornoemde wetgeving is er namelijk ook op gericht deze gebieden te behoeden voor activiteiten en ingrepen in aangrenzend en nabijgelegen terrein die effect hebben op deze gebieden (de “externe werking”). Ook gebieden die behoren tot de zogenoemde Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) kennen een planologische gebiedsbescherming. De provincie kan ook gebieden buiten het Natuurnetwerk met speciale natuurwaarden een speciale (planologische) bescherming toekennen. Dit is onder meer het geval bij weidevogelgebieden voor zover deze niet in het Natuurnetwerk liggen.

Overheidsorganisaties en instellingen worden eveneens geacht rekening te houden met zogenoemde Rode-Lijst soorten en doelsoorten. Het betreft flora en fauna die soms geen bescherming kennen in de Flora- en faunawet, maar wel behoren tot soorten die als kwetsbaar of bedreigd worden beoordeeld.

De Wet natuurbescherming kent strikt verboden handelingen ten aanzien van bepaalde soorten. Naast deze specifiek omschreven verbodsbepalingen kent deze wetgeving de zogenaamde zorgplicht. Daarmee wordt in meer algemene bewoording aangegeven, dat een ieder er bewust naar dient te streven schadelijke gevolgen voor flora en fauna zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken.

6 Toetsingskader

6.1 Gebiedsbescherming

Er zijn geen verandering opgetreden wat betreft gebiedsbescherming, deze is niet aan de orde.

6.2 Soortbescherming

Er heeft zich een wijziging voorgedaan op het gebied van soortbescherming. De bescherming die soorten voorheen hadden in de Flora- en faunawet is momenteel ondergebracht in de Wet natuurbescherming. Hoewel de wetgeving inhoudelijk grotendeels hetzelfde is gebleven, hebben zich enkele wijzigingen voorgedaan. Indien relevant zullen deze wijzigingen worden vermeld. Niet veranderd is dat wetgeving van toepassing is ongeacht de locatie, waarmee de Wet natuurbescherming in dit geval relevante wetgeving is voor de voorgenomen ontwikkeling.

6.3 Conclusie toetsingskader

Het toetsingskader voor deze Natuurtoets wordt gevormd door de Wet natuurbescherming.

7 Aanwezige Natuurwaarden

7.1 Algemeen veldbezoek (quickscan)

Op 2 juni 2017 is in de ochtend een veldbezoek aan de locatie gebracht waarbij de situatie werd beoordeeld en de aanwezige of mogelijk aanwezige relevante natuurwaarden werden geïnventariseerd (QuickScan). Bij een algemene inventarisatie kan niet van alle in dit kader relevante soorten of soortgroepen de aanwezigheid direct worden vastgesteld. Met een inventarisatie van het aanwezige biotoop en de wel aangetroffen soorten kan echter wel een verwachting worden uitgesproken over het mogelijke voorkomen van beschermde soorten. Aanvullende heeft een visinventarisatie plaatsgevonden en werden de bomen geïnspecteerd op nesten en holten.

7.2 Resultaten veldbezoek

7.2.1 Vegetatie/flora

Op het westelijke deel van het perceel was er in 2008 als sprake van een grasvegetatie en momenteel is deze situatie ongewijzigd. De planlocatie zelf bestaat uit een onderhouden (gemaaid) gazon. Op het terrein staan ook bomen veelal solitair langs de rand (Ruwe berk, Zwarte els, Es, Peer en knotwilg *Salix alba*). Het geheel heeft daarmee een plantsoenachtig uiterlijk. Aan de oostrand van het perceel staat een groep wilgen (9-tal) en enkele zwarte elzen bijeen. De doodlopende sloot die op het perceel loopt is sterk geëutrofiëerd, bij en op de oever staan hier Liesgras en Wolfspoot.

7.2.2 Fauna

Vogels

Bij het veldbezoek werden op de planlocatie geen vogelsoorten aangetroffen. In de top van een wat uitgeholde knotwilg bevond zich een reeds verlaten eendennest. In de aanwezige bomen werden geen nesten aangetroffen waarvan de bescherming jaarrond is.

Vissen

Hoewel de sloot op het perceel naar alle waarschijnlijkheid in de huidige vorm gehandhaafd blijft, is een bemonstering met schepnet uitgevoerd. Dit vond plaats langs de “gehele” sloot, en was met name gericht op de bodemgedeelte van de sloot. Dit laatste omdat in de directe omgeving het voorkomen van de Grote modderkuiper bekend is. Er werden echter in het geheel geen vissoorten bij de bemonstering aangetroffen.

Overige soorten

De aanwezige bomen zijn onderworpen aan een inspectie waarbij er gezocht werd naar holten of spleten waar vleermuizen gebruik van zouden kunnen maken als vaste verblijfplaats. Deze werden niet aangetroffen. Er werden bij het veldbezoek verder op het perceel geen andere diersoorten aangetroffen relevant in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling.

7.3 Te verwachten beschermde soorten

7.3.1 Flora

Het veldbezoek - uitgevoerd half juni - geeft geen volledig beeld van de aanwezige flora op de planlocatie. Maar, het aanwezige biotoop geeft geen aanleiding te veronderstellen dat op deze

locatie beschermde soorten aanwezig zijn die relevant zijn in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling.

7.3.2 Fauna

- *Vogels*

De planlocatie kan voor soorten van stedelijk gebied broedlocatie zijn. Eventuele nestlocaties zouden zich dan aan de randzone bevinden of in de bomen. Dit betreft algemene soorten als: Merel, Roodborst, Heggemus, Houtduif, Zanglijster, Wilde eend, Meerkoet, Turkse Tortelduif, Koolmees en Pimpelmees.

- *Zoogdieren.*

Soorten die op het perceel verwacht kunnen worden zijn Huismuis, Bruine rat (beide niet beschermd), Egel, Bosmuis, Bosspitsmuis en mogelijk Huisspitsmuis. Verder is de locatie geschikt als foerageerlocatie voor vleermuizen.

- *Overige te verwachten beschermde soorten*

Naar beoordeling van het aanwezig biotoop worden geen soorten uit andere soortgroepen verwacht die binnen de Wet natuurbescherming relevant zijn bij een ruimtelijke ontwikkeling.

7.4 Conclusie beschermde soorten

Er kunnen op het perceel broedvogels aanwezig zijn waarvan de nesten (uitsluitend) tijdens de broedtijd beschermd zijn. Vleermuizen - een soortgroep met een zwaar beschermingsregime - kunnen de locatie gebruiken als foerageergebied.

Foto 1. *Zicht op de sloot die op het perceel loopt.*

8 Effectbeoordeling

8.1 Wet natuurbescherming

Het is mogelijk dat soorten die een speciale bescherming kennen in de Wet natuurbescherming negatief worden beïnvloed als het bouwrijp maken van de locatie inclusief en eventuele kap van bomen zondermeer wordt uitgevoerd. Dit zou verstoring of vernietigen van nesten van vogels kunnen veroorzaken. Het betreft hierbij soorten waarvan de nestlocaties niet jaarrond beschermd zijn. Overtreding van de Wet natuurbescherming, die hiermee gepaard zou gaan, is echter relatief eenvoudig te vermijden door deze werkzaamheden buiten de vogelbroedtijd uit te voeren.

Het is vrijwel zeker dat vleermuizen de locatie periodiek gebruiken als onderdeel van hun foerageergebied (verwacht worden: Gewone en Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger). Ook in de nieuwe situatie zal de locatie als foerageergebied kunnen blijven functioneren voor deze soorten. Wel kan er sprake zijn van een vermindering van kwaliteit en kwantiteit. De mogelijk negatieve gevolgen die dit met zich mee kan brengen zijn echter te gering en daarmee van zeer geringe betekenis voor individuen van deze soorten. Met name omdat de planlocatie slechts een klein deel uitmaakt van hun totale foerageergebied. De voorgenomen ontwikkeling ook zal geen zogeheten barrièrewerking veroorzaken en daarmee een migratieroute tussen voedselgebied en verblijfslocatie verstoren voor deze soortgroep.

9 Conclusie natuurwet- en regelgeving

9.1 Wet Natuurbescherming

Er is geen beperking vanuit de Wet natuurbescherming voor de geplande ontwikkeling, mits werkzaamheden die verstoring of vernietiging van vogelnesten tot gevolg kunnen hebben buiten de vogelbroedtijd plaatsvinden.

10 Vervolgstappen

10.1 Aanvullend onderzoek

Het is voor de in dit rapport omschreven ontwikkeling niet noodzakelijk aanvullend onderzoek te verrichten.

10.2 Mitigerende en preventieve maatregelen

- **Planning werkzaamheden.** Een goede planning van de werkzaamheden dient te worden opgesteld om te voorkomen dat overtreding van de Wet natuurbescherming zal optreden. Op basis van de nu beschikbare informatie houdt dit in ieder geval in dat kap en bouwrijp maken van het perceel buiten de vogelbroedtijd dienen plaats te vinden. Tenzij kan worden aangetoond dat geen nesten door de handelingen verstoord worden. De laatste aanpak geeft te allen tijde een risico op vertraging indien daadwerkelijk nesten worden aangetroffen. De genoemde werkzaamheden uitvoeren buiten de broedtijd wordt zodoende geadviseerd.
- **Verlichting.** Bij het aanbrengen van buitenverlichting kan op eenvoudige wijze eventuele nadelige werking voor vleermuizen verder worden beperkt door buitenverlichtingen in de toekomstige situatie zo min mogelijk zijwaarts te laten uitstralen, en alleen naar de grond te richten (afscherming met kappen). Dit is eveneens van toepassing op de bouwfase waarbij soms zeer sterke verlichting gebruikt kan worden.
- **Werkzaamheden aan watergangen.** Hoewel geen (beschermde) vissoorten werden aangetroffen kan de kans op beschadiging van vissoorten bij demping van de sloot verder worden verkleind, door bij uitvoering een hierop afgestemde werkwijze toe te passen. Het is nooit geheel uit te sluiten dat in andere seizoenen, afhankelijk van de omstandigheden, periodiek vis in de sloot aanwezig is. Ook bij het verbreden van sloten /wetering kan de werkwijze eenvoudig aangepast worden om beschadiging of het doden van vissen te voorkomen. Geadviseerd wordt om voor de uitvoering contact met AFO op te nemen om de werkwijze door te spreken.
-

11 Literatuur

- Natuurtoets: “Nieuwbouw Emmastraat, Groot Ammers” 2008. AFO Advisering & Onderzoek, rapportnr. 01/178.

Bijlage 1: Foto-impressie planlocatie

Foto 2 Zicht op een deel van de westzijde van de planlocatie (gazon).

Foto 3 De oostgrens van de planlocatie waar Schietwilg en Zwarte els staan.

Foto 4 Verlaten eendennest in een knotwilg langs de wetering.